

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ**Muistioluonnos**

17.8.2015

Verkko-osasto
Eeva Ovaska**VALTIONEUVOSTON ASETUS ILMAILULTA RAJOITETUISTA ALUEISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****1 YLEISPERUSTELUT****1.1. ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Valtioneuvoston asetusta ilmailulta rajoitetuista alueista ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksella perustettaisiin uusi ilmailun kieltoalue Hanhikivenniemen ydinvoimalan ympäristöön. Kieltoalueen perustamiseksi muutettaisiin ilmailulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen (930/2014) kieltoalueita koskevaa 4 §:ää ja liitettä 1, joka sisältää kieltoalueiden koordinaattimäärittelyt. Kieltoalueella tarkoitetaan valtakunnan maa-alueen tai aluevesien yläpuolella olevaa rajoiltaan määrättyä ilmatilan osaa, jossa ilmailu on kielletty.

Asetuksella muutettaisiin myös ilmailulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen liitettä 3, joka sisältää tilapäisten erillisvarausalueiden (Temporary Segregated Area, TSA-alueet) koordinaattimäärittelyt. Tilapäisellä erillisvarausalueella tarkoitetaan määrättyksi ajaksi tietyn käyttäjäryhmän yksinomaiseen käyttöön annettua rajoiltaan määrättyä ilmatilan osaa, jossa tapahtuva toiminta vaatii ilmatilan varaamisen. Tampere-Pirkkalan ja Porin erillisvarausalueiden rajoihin tehtäisiin pieniä muutoksia. Lisäksi muutettaisiin Suomen ilmatilarakennetta pienellä alueella Kirkkoniemien lähellä. Muutokset TSA-alueisiin johtuvat tarpeesta muuttaa Tampere-Pirkkalan ja Porin lähestymisalueita (TMA-alue) sekä uudesta Kirkkoniemien lähestymisalueesta.

Asetuksen muutosten on tarkoitus tulla voimaan 10 päivänä marraskuuta 2016.

1.2. Esityksen tausta ja säädösperusta

Ilmailulain (864/2014) 11.1 §:ssä todetaan, että valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa ilmailua tai kieltää se valtion johtamisen, maanpuolustuksen, rajavaltvonnan, pelastustehtävien tai varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden ja alueiden yläpuolella. Asetus annettaisiin ilmailulain 11 §:n 1 momentin nojalla.

Finavia Oyj on ilmailulain (864/2014) 107 §:ssä tarkoitetun ilmatilan hallintaa ohjaavaan käsikirjan (ASM-käsikirjan) mukaisesti valmistellut ilmatilapaketin, jolla tehdään muutoksia ilmatilarakenteisiin. Muutokset perustuvat Liikenteen turvallisuusvirastolle (Trafi) toimitettuihin muutosesityksiin. Trafi on kuullut sidosryhmiä esitetystä muutoksista keväällä 2016, ja tehnyt päätöksen muutoksista voimaantulospäivälle 10.11.2016 muilta kuin valtioneuvoston asetusta koskevilta osin 30.5.2016.

1.3. Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä ja Liikenteen turvallisuusvirastossa. Valmistelussa on ollut mukana myös ilmailukennepalveluntarjoaja Finavia Oyj.

Asetusmuutoksesta on pyydetty lausunnot sisäministeriöltä, puolustusministeriöltä, Rajavartiolaitoksen esikunnalta, Ilmavoimien esikunnalta, Sotilasilmailun viranomaisyksiköltä, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Finavia Oyj:ltä, Suomen Ilmailuliitto ry:ltä ja Suomen Moottorilentäjien Liitto ry:ltä. Lausunnon asetusluonnoksesta ovat antaneet

Liikenteen turvallisuusviraston ilmatilapakettia koskeneessa kuulemisessa muutoksista TSA-alueisiin ei annettu eriäviä mielipiteitä, mutta uudesta kieltoalueesta Hanhikivenniemen tulevalle ydinvoimalalle saatiin yksi eriävä mielipide. Lausunnossa todettiin, että esitettyä kieltoaluetta ei pitäisi perustaa vielä tässä vaiheessa, koska alue on vielä useita vuosia ainoastaan rakennustyömaa ja muutuu ydinvoimala-alueeksi vasta sitten kun sinne toimitetaan ydinpolttoaine.

Uuden kieltoalueen perustamista puolsi erityisesti sisäministeriön poliisiosasto, jonka mielestä kieltoalueen perustamiselle ei ole estettä, koska sisäministeriön asetuksessa liikkumis- ja oleskelurajoituksista (1104/2013) on jo asetettu liikkumisrajoitus maassa Hanhikiven ydinvoimalaitokselle varatulle alueella. On luontevaa, että ilmatilan käyttöäkin rajoitetaan kun maa-alueellakin liikkumisrajoitus on jo annettu sisäministeriön hallinnon alalla. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnon alaan kuuluva Valtioneuvoston asetus ilmailulta rajoitetuista alueista ja ilmailun kieltoalueen perustaminen Hanhikivenniemen alueelle tukisi näin kokonaistavoitetta ydinvoimalaitoksen suojaamisesta.

1.4. Arvio muutoksen vaikutuksista

Muutokset TSA-alueisiin mahdollistavat ja parantavat ilmaliikenteen sujuvuutta Tampere-Pirkkalan ja Porin lähestymisalueilla. Perustettavan Kirkkoniemen lähestymisalueen mahdollistavat TSA-alueiden muutokset parantavat ilmaliikenteen sujuvuutta, mahdollistavat ympäristöystävällisten lentomenetelmien suunnittelun sekä parantavat lentoturvallisuutta lentojen kriittisimmissä vaiheissa. Lentoyhtiöt hyötyvät Kirkkoniemessä mahdollistuvista jatkuvan nousun – ja laskun lentomenetelmistä, jotka vähentävät merkittävästi polttoaineen kulutusta ja hiilidioksidipäästöjä. Perustettava lähestymisalue lisää myös merkittävästi lentoturvallisuutta, kun Kirkkoniemeen operoivat ilma-alukset ovat valvomattoman ilmatilan sijasta valvotussa ilmatilassa.

TSA-alueiden muutoksilla ei ole merkittävää negatiivista vaikutusta siviili- tai sotilas-ilmailuun, eikä harrasteilmailulle aiheudu muutoksia toimintamahdollisuuksiin heikennyksiä.

Uuden ilmailun kieltoalueen perustaminen suojaa ydinvoimalaitoksen toimintaa ja alueen negatiiviset vaikutukset siviili- tai harrasteilmailuun ovat hyvin pienet. Trafi voi tarvittaessa myöntää luvan ilmailuun kieltoalueella.

1.5. Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 10 päivänä marraskuuta 2016. Aikataulu määrittyy ICAO:n globaalin ilmailutiedotusjärjestelmän päivämäärien pohjalta.

2 YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

- 4 § Kieltoalueita koskevan 4 §:n 2 ja 3 momenttia muutettaisiin lisäämällä viittaukset perustettavaan uuteen ilmailun kieltoalueeseen EFP55 Hanhikivenniemi.
- Liite 1 EFP55 HANHIKIVENNIEMI
Uusi ilmailun kieltoalue perustettaisiin Fennovoiman esityksestä Hanhikivennimen ydinvoimalan ympäristöön. Alueen perustaminen perustuu ydinenergialain (990/1987) 9 § mukaiseen veloitteeseen, jossa ydinenergian käyttöön oikeuttavan luvanhaltijan on huolehdittava ydinenergiankäytön turvallisuudesta. Lisäksi Säteilyturvakeskuksen ohjeissa asetetaan ydinvoimalaitoksille turvallisuustason toteuttamista koskevat yksityiskohtaiset turvallisuusvaatimukset. Ilmailun kieltäminen Hanhikivenniemen alueen yläpuolella on tarpeellinen kohteen suojelemiseksi laittomien tekojen yrityksiltä sekä alueen yläpuolisessa ilmatilassa mahdollisesti tapahtuvien ilmailuonnettomuuksien tai vaaratilanteiden seurannaisvaikutuksilta.
- Liite 3 Liitteen 3 osalta tehtäisiin pieniä muutoksia Tampere-Pirkkalan ja Porin erillisvarausalueiden rajoihin. Lisäksi tehdään muutoksia erillisvarausalueisiin Kirkkoniemen lähellä.
- EFTSAF17 Poistettu. Alueen sivurajamuutos johtuen Tampere-Pirkkalan ja Porin lähestymisalueiden välisestä sivurajamuutoksesta. Korvattu EFTSAF19.
EFTSAG30 Poistettu. Alueen sivurajamuutos johtuen Tampere-Pirkkalan ja Porin lähestymisalueiden välisestä sivurajamuutoksesta. Korvattu EFTSAG31.
EFTSAH20 Poistettu. Koordinaattikorjaus. Korvattu EFTSAH51.
EFTSAH29 Poistettu. Koordinaattikorjaus. Korvattu EFTSAH50.
EFTSAH32 Poistettu. Korjaus alueeseen. Lennonjohdon porrastus ATS-reittiin M857. Korvattu EFTSAH46.
EFTSAH33 Poistettu. Korjaus alueeseen. Lennonjohdon porrastus ATS-reittiin M857. Korvattu EFTSAH47.
EFTSAH34 Poistettu. Koordinaattimuutos. Korvattu EFTSAH48.
EFTSAH35 Poistettu. Koordinaattimuutos. Korvattu EFTSAH49.
EFTSAJ26 Poistettu. Kirkkoniemen lähestymisalueen perustamisesta johtuva vaikutus TSA-alueiden sivurajoihin. Korvattu EFTSAJ35.
EFTSAJ27 Poistettu. Kirkkoniemen lähestymisalueen perustamisesta johtuva vaikutus TSA-alueiden sivurajoihin. Korvattu EFTSAJ33.
EFTSAJ28 Poistettu. Kirkkoniemen lähestymisalueen perustamisesta johtuva vaikutus TSA-alueiden sivurajoihin. Korvattu EFTSAJ31.
EFTSAJ32. Uusi. Kirkkoniemen lähestymisalueen perustamisesta johtuva vaikutus TSA-alueiden sivurajoihin.
EFTSAJ34. Uusi. Kirkkoniemen lähestymisalueen perustamisesta johtuva vaikutus TSA-alueiden sivurajoihin.